

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre . . . 6 frt — kr.
Negyedévre . . . 1 „ 05 „

Helyben házhoz hordva:
Egész évre . . . 8 frt — kr.
Negyedévre . . . 2 frt — kr.

Vidékre postán szállítva:
Egész évre . . . 10 frt — kr.
Negyedévre . . . 2 „ 50 „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap a hétfői és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Apáczai u. 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

NAGYVÁRAD, szeptember 27.

A román király Budapesten.

A múlt hétnek örökké felejtethetetlen nagy napjai után ismét szép és következményeiben nem kevésbé fontos nap virrad ma a magyar fővárosra. Románia királya és királynéja ma érkezik a magyar székes fővárosba királyunk látogatására.

Károly királynak két év előtt Ischlben történt látogatása és a tavalyi bukaresti találkozás óta ismeretes dolog, hogy Vilmos császárnak és Goluchovszky külügy-miniszternek fáradozása sikerre vezetett: Románia csatlakozott a hármass szövetséghez. Hogy ez nagyban hozzájárult a béke megszilárdításához, a hármass szövetség megerősítéséhez, kétségtelen tény.

Annál inkább örvendünk, hogy a már megkötött barátságot és szövetséget éppen a magyar fővárosban erősítik meg a mai látogatással. Vilmos császár a múlt héten kihirdette az egész világnak a mi állami függetlenségünket, örülünk rajta, hogy ez ma ünnepélyes elismerést nyer koronás vendégünk látogatásával.

Még jobban örülünk a román királyi pár látogatásának azért, mert azt várjuk ettől a látogatástól, hogy gátat vessen hazánkban a dákóromán eszmék terjedésének.

Jól tudjuk, hogy ezelőtt a dákóromán mozgalmak éppen Romániában találtak leghatalmasabb támogatásra, sőt akárhányszor éppen onnét indultak ki ezek a

veszedelmes agitációk. Ujabban, főleg mióta a Sturdza-kabinet vezeti a szomszéd állam ügyeit, úgy látszik, e tekintetben is jobbra fordultak az ügyek.

Azelőtt meg nem türtek volna Romániában magyar zászlót. Tavaly szeptemberben, mikor királyunk Bukarestben látogatta meg szövetséges társát, igen sok házra kitűzték a magyar trikolorot. A tüzebb vérű román agitátorok el is mentek Sturdza miniszterelnökhöz és követelték tőle a magyar lobogók eltávolítását, de Sturdza nem engedett és erélyesen meg is védte a magyar lobogó becsületét. Azóta a dákóromán agitációk is csendesebbek lettek, mert nem nyertek többé tápot a kormánykörök részéről.

Károly király budapesti látogatása hisszük, kijózanító hatással lesz a magyarországi románok tulzó elemeire; a nagy többségre pedig, amely eddig is hű volt a magyar állameszméhez, Szent István koronájához, megnyugtató lesz ez eddig követelt maguktartásukra vonatkozólag és bátorítás a jövőre.

Senki sem fogja megkérdezni honfoglalásunkat, hogy elfelejtsék anyanyelvüket. A természetjogot senkitől sem szabad megtagadni, — tőlük sem akarja azt elvenni senki. De azt joggal várja tőlük a magyar haza, mely nekik hajlékot, kenyeret ad, hogy hű gyermekei legyenek, hogy Szent István koronájához hiven ragaszkodjanak. Erre biztatja őket Károly király budapesti látogatása is.

Kétszeres örömmel nézünk azért a

román királyi pár mai látogatása elé, őszinte magyar szívből kiáltjuk feléjük: »Isten hozott!«

ORSZAGGYÜLES

A képviselőház ülése.

Budapest, szeptember 27.

Bizonyára azt hitte a közönség, hogy a képviselőház ma a német császárról és a magyar királyról fog tanácskozni; lelkes beszédek fognak hangzani, riadó éljenzés reszketteti meg az ódon falakat s a képviselők tapsaiba belé vegyül a karzat, ovációja is . . . Bizonyára ezt hitte a jó közönség, azért tödült oly sűrű tömegben a Ház elé, azért lepte el a karzatok minden ülő helyét. Nem lehetett volna egy gombostűt is leejteni.

Hát hiszen a német császárról és a magyar királyról folyt is a beszéd bőven, de csak a folyosókon és a buffetben, ahol kormányparti nemzetipárti, függetlenségi és néppárti csoportok összegyűlve pertraktáltak a két nagy eseményt.

— No mit szóltok hozzá? — kiált Pulszky Ágost az ellenzékiekhez. — Most már csak adhattok egy kis elismerést Bánffy-nak.

— Kérem már, ne marnak! — felelnek nek tudod be, hogy a . . . forog.

Zug, zsibong a folyosó.

— Szervusz öreg! — hallatszott ott.

— De jó színben vagy! — hallatszik itt.

— Hasat eresztettél, bátya! — évődnek a balvidéken a 48-asal.

— Neked meg az órod nőtt meg, öcsém!

— tromfolja vissza emez.

Vidám csevegés, élénk diskurzus közt ment el a 11 óra. Ekkor megjelenik a folyosón Szilágyi Dezső termetes alakja, arcán az örökös

A „TISZÁNTÚL“ TARCZAJA.

Küzdelem egy óriáskigyóval.

Irtó: Hagenbeck Károly.

Egész életemben állatszeliidítéssel foglalkoztam s így képzelheted, hogy mily sok kalandom mentem már keresztül, igazi halálfélelem azonban csak egyetlen egyszer vett rajtam erőt, midőn egy óriáskigyóval kellett váratlanul a harcot felvennem. A dolog olyan érdekes, hogy önökön bizonyára borzadály fog végig futni még akkor is, midőn annak miként való megtörténtét elolvassák, milyennek kellett hát annak a felejemnek, mely engem megkínzott, ki az esetnek főhőse voltam.

Hallgassák meg tehát:

Egy napon nagy mennyiségű óriáskigyót adtam el egy manazséria tulajdonosának s így a »kigyóház«-nak elnevezett nagy ketreczem üressé lett, úgy hogy elhatároztam, miszerint az előtte való nap Amerikába küldött 8 darab óriáskigyót ide fogom elhelyezni, hogy magokat fátadalmaitól teljesen kipihenhessék.

Egy közönséges lótakaróval kezemben s a kigyófelügyelő szolgálata segítségével hozzá láttam tehát, hogy egy melléketreczből e hatalmas

állatokat szokás szerint áthelyezzem a nagy ketreczbe. A kigyók 5—8 méter hosszú remek példányok voltak s így az azokkal való bánás nagy hidegvért és körültekintést kívánt. Azért tehát e dologot nem is bíztam másra, egyrészt mivel ahhoz bizonyos foku merészség kívántatott, másrészt, mivel vigyázatlan bánásmód folytán a szolgálak gyakorta halálos sebet ejtenek e drága állatokon.

A nagy ketrecz két részre volt osztva, az alsó részbe mintegy 20 percz alatt át vittem 4 kigyót s ahhoz láttam épen, hogy a felső részbe is áttegyem a még hátralevő 4 darabot

Két kigyót hamar át is vittem, de midőn a haradikhoz nyultam, ez hirtelen előrenyújtotta fejét s nyitott szájával felém kapott, lélekjelenlétemet nem vesztvén el, a kezemből levő lópokróczot gyorsan reálöktem s így sikerült azt egy pár perczre elvakítani, mely idő alatt a negyedik és utolsó kigyó átviteléhez fogtam. De alig kezdtem a feladathoz, midőn rémülve vettem észre, hogy az előbbi kigyó kimászott a takaró alól s dühtől szikrázó szemekkel kusztott felém. Helyzetem veszélyességét átlátva belvártam míg az emelt nyakkal hozzám ért s akkor villámgyorsan a földre buktam, úgy hogy a magát reám vetni készülő kigyó átesett rajtam. Alig emelkedtem azonban fel a

földről, a kigyó véres szájjal sziszegve fordult újra felém s nyelvét kilógatva új támadást intézett, most még magasabbra emelte fejét s tisztán láttam, hogy az volt célja, hogy dühtől csattogó fogait egyenesen arcomba vágja. Nem volt idő a gondolkodásra, mert egy pillanat alatt hozzám ért a szörnyű hidegtevű óriás s csak épen annyi időm maradt, hogy kalapomat fejemről lerántva az előttem tátongó torokba dobtam. A kigyó dühösen csapta össze állkapcsait s kalapom két részre harapva hullt alá a földre. E kedvező pillanatnyi szünetet felhasználva hirtelen teljes erőmből megfogtam a dögöt s emberfeletti közdéssel lelöktem a ketrecz alsó részébe.

A hatalmas állat egy pillanatra elbódulva a földre hanyatlott, de aztán ismét felemelkedett s dühtől tájékozva csapkodott testével ide s tova egyre arra törekedvén, hogy hozzám ki a ketrecz tetején állottam, feljusson. Ez azonban oem sikerült neki.

De én sem tévozhattam a ketrecz tetejéről, mivel az nem volt megerősítve s ha leugrom, a kigyó is kimászik. Vártam tehát, míg kidühöngi magát. A kigyó csakugyan néhány billanat múlva kezdett csendesebb lenni s egy sarokba összehúzózkodott. Csak e pillanatot vártam, gyorsan megragadtam a pokró-

Valódi első
minőségű,
hegyi

fehér és vörös borok

olcsó árban
kaphatók

Czeplédy Sándornál

„ZÖLDFA“
számlájában.

mosoly. Az elnök felvonul a terembe' utána tódul a tömeg, perc alatt megtelnek a padok a jobbról is, balról is, a miniszteri bársony székek is megteltek, egy se hiányzott közülük.

Szállagyi Dezső megrázza a csengőt, defölösleges. Anélkül is csend támad. Az elnök jelenti, hogy a király a képviselőháznak születés napja alkalmából kifejezett hódoló üdvözlését köszönettel fogadja.

Mintha csak ezt lesték volna, hogy a királyról tegyen említést az elnök. Egyszerre fölzugott az éljen s tartott percekig. Ez az egy tüntetés jelezte, hogy mi lappang a szívekben s lenne bizony itt más forma ováció is, ha alkalom volna rá.

Most szomorú tárgyra tért az elnök. Péchy Tamásról, a Ház egykori elnökéről emlékezett meg. A kegyelet és elismerés hangján szólt róla. Vázolta érdemeit, a Házban, és a Házon kívül, úgy mutatta őt be, mint az önzetlenség mintaképét, mint tipikus magyar alakot, aki a magyar közélet tisztelt és rokonszenves tagja volt. Végül indítványozza, hogy fájdalmas részvételüknek jegyzőkönyvileg adjanak kifejezést.

Az elnök meleg elismerése boldogult elődjé iránt, minden oldalról jó benyomást tett. Egyhangú helyesléssel fogadták az indítványt.

Ezután apróbb elnöki bejelentések következtek. Bejelentette az elnök az új horvát képviselők neveit (a középső baloldalon ott pirosított közülük néhány horvát pap lila derékra, majd az állami függő adósságról szóló jelentést mutatta be. Szolnok-Doboka-megye köszönőfeliratot intézett a képviselőházhoz a magyar tisztképző intézetek felállítására végett, Holló Lajos pedig néhány kvóta-ellenes kérvényt mutatott be.

Bemutatta az elnök a belügyminiszter átiratát is, mely szerint október 4-én a király névnapja alkalmából a budavári Mátyás-templomban isteni tisztelet lesz, melyre a képviselőház tagjai meghívottnak. Az elnök egyúttal felhatalmazást kért és kapott, hogy a képviselőház nevében ő felsége előtt jó kívánságait a szokott formában kifejezhesse. — Még a győri katonai iskola felállításának kérvényét is bejelentette az elnök, megjegyezvén, hogy ezt a javaslatot már tárgyalta s így elkészt.

Ezután *Lukács* László pénzügyminiszter adott be javaslatot az *indemnitásnak 4 hónappal való meghosszabbítására* iránt. *Bánffy* Dezső báró pedig az állami szerződések több jelentését és az előirányzat nélküli tulkiadásokat mutatta be.

Mindezeket kinyomatják és szétosztják.

A napirend.

Bánffy Dezső báró miniszterelnök állott most fel, hogy a jövő hét keddig érdelemes

ülés ne legyen. Akkor kerüljön tárgyalás alá a nyomda termékekről szóló tvjavaslat. Közben azonban szerdán is tartanak egy ülést, hogy a naptári indítványok és interpellációk letárgyalassanak.

Ekkor egy mulatságos jelenet keletkezett. Valaki az ellenzéken oda kiáltotta a miniszterelnöknek:

— Hány óráig fognak az ülések tartani?

A miniszterek összenéztek. Az elnök mosolygott, a képviselők is mosolyogtak. Az ám, arról megfelleltek, hogy egy határozat értelmében — még valami régi obstrukciós időszakból — az ülések 3 óráig tartandók.

Bánffy fölállott ismét és tekintettel az említett határozatra, indítványozta, hogy az ülések ezentúl — *további intézkedésig* — délelőtt 10—2-ig tartanak.

— De ma még 3 óráig kell, hogy tartson! — dévajkodtak a baloldalon.

— Hát tartson, ha van anyag! — felelt *Bánffy*.

Justh Gyula nem tartja helyesnek, hogy ma oly formális ülésen ilyen határozatot hozzanak. Hagyják azt inkább szerdára. Nem azért mintha nem egyeznék bele, hanem azért, mert az veszedelmes precedens lehetne.

Bánffy nevetve kelt föl újra.

— Nem az én eszmém volt, kérem, önök firtatták odaát. Nekem úgy is jó, hogy ma 3 óráig tartson az ülés (Általános derűtlenség), az is jó, hogy szerdán határozzunk.

— Eszerint tehát a mai ülést bezárom! — fejezte be élénk derűtlenség közbe az elnök.

Es 3/4 12 órakor kitódultak a képviselők. Az utcán tömött sorfalat állt a közönség. *Bánffy*t várták. És megtörtént az a hallatlan eset, hogy *Bánffy*t, mikor megjelent, megéljenezték.

Hej, német császár! német császár!

A villamos vasut létesítése.

— A feltételek megállapítása. —

názási és világítási bizottság ismételve ülést tartott vasárnap délelőtt a városházán s ez alkalommal a létesítendő villamos vasut építkezési feltételeit tárgyalta.

A bizottság tagjai közül jelen voltak: dr. Buljovszky József elnöke alatt Rimánóczy Kálmán, Dus László, Ragány János, Busch Dávid, ifj. Rimpler Károly, Rendes Vilmos, Száhlender Károly, dr. Hoványi Gyula, Bordé Ferencz, Mezey Mihály és Komlóssy József.

A bizottság átvizsgálta a kötendő szerző-

dési feltételeket, a melynek alapján ajánlatételre fogják felszólítani a vállalkozókat.

Lényegesebb megállapodások a következők:

A kiépítendő helyi vasut villamos, vagy sűrített levegő üzemre rendezendő be.

Az engedély idő 60 év, a mely után az egész berendezés és felszerelés a város tulajdonába megy át.

A villam vezeték akár földalatti vezeték akár földfeletti lehet; azonban kívánják, hogy legalább a megyei közkórház melletti Páris-patak hídától a Fő-utcán a Kis-hidig földalatti vezetékre rendezzék be a a vasutat.

A Nagy-Teleky-utcai vonalon a közlekedést egészen az aradi uton levő vám-sorompóig kell üzembe tartani. Ezen vonalat a katonai laktanyák miatt tartja szükségesnek a bizottság.

A Kossuth Lajos utcai vonal kibővítése elengedhetetlen, a Templom-tértől kezdve azonban bármely irányt választhatja az építendő a n.-várad velencei vasut állomáshoz.

A vezetékek belvárosban s lehetőleg az egész városban vasoszlopokon elhelyezendők azonban a belvárosban kívül megfelelő fasoszlopokra elhelyezhetők. A falakra erősítés az öt háztulajdonosokkal intézendő el, addig míg ez az irányban alkotandó szabály-rendelet életbelép.

A burkolt utcákon aczél vajt kinek, másut vignole sinek alkalmazandók, de az esetleges kiburkolásnál ez utóbbiak is aczél sinekkel cserélendő ki.

A felső vezeték építését azért tartja engedélyezhetőnek a bizottság, mert a földalatti vezetés berendezése igen költséges, alig akadna vállalkozó a vasut kiépítésére.

Az egész pálya 4 vonalszakaszra oszlana. A viteldij maximumát a következőkben állapították meg: az első szakasz 5 kr, az 1—2 szakasz 8 kr, az 1—3, vagy 1—4 szakasz az olasz vasut állomástól a v.-velencei állomásig) 15 kr.

A bizottság még nem tárgyalta le az egész szerződési tervezetet s szerdán, szeptember hó 29-én délután fél 4 órakor folytatja a tárgyalást.

A gyulai r. kath. hitközség háza.

Folyó hó 25-én d. e. 9 órakor vette át a róm. kath. hitközség Glaczi János építész a Rázel-utczában épült tanítói- és egyházi-lakot. délután 2 órakor pedig egyházilag áldotta meg és szentelte azt föl Gróh Ferencz plébános. A díszes épület Gróh Ferencz plébános gondoskodásának köszöni létesülését, ki szülőföldén való lelkészkedésének egyik céljául a hitközség épületeinek, illetve tanítói lakásoknak megújítását tűzte maga elé. Céljának elérését ezen épület-létrehozásával kezdte meg; segítségére szolgált ama körülmény, hogy a kegyuraság a nagy tempom ipartőkéjét a templom tornya és fedele megújításakor nem használta föl, hanem az ő kérése folytán az egyházi lakásának újra építésére fordítani megengedte. Ezen összeg 3500 frtot tett. Minekutána azonban már a szomszédos tanítói lakás is újra építésre szorult és ez a hitközség által tervbe is vétetett a biboros püspök a tervet jóvágyta és kivételre 1000 frtot ajándékozott; az így már egyúttal levő 4500 frthoz a hitközség egyh. tanácsa a Sz. Háromság-temető ipartőkéjét, 500 frt. csatolta minekutána azonban a terv végrehajtása 6000 frtot igényelt, a hiányzó 1000 frt. maga Gróh Ferencz plébános ajándékozta; amikor tehát a hitközség egy szép, erős épülettel gazdagodott, annak költségeihez az adózó polgárok semmivel sem járnlak. A kegyuraság képviselője, Wenckheim Géza grófnak. Dr. Schlauch Lőrincz

ezot, hogy reája dobjam s egy ugrással kime-neküljek s a fedőt reázáram a dühöngő ál-latra. De a kigyó gyorsabb volt s egyik lábamat áttekerte félelmetes gyűrűvel, hasztalan igyekeztem kiugrani, lábamat nem sikerült ki-szabadítanom.

Magamra voltam hagyva.

A kigyó átharapta a vastag pokróczot már a második gyűrűt vonta a lábamra s hogy a további gyűrűzést kikerüljem, kénytelen voltam forogni. miközben kezeimmel erősen megmarkoltam a hideg pikkelyes állat testét.

Rendkívül veszélyes helyzetben voltam, mert erőim fogyni kezdtek s a kigyó egyre jobban szorította szörnyű erejével lábaimat, szolgám azonban végre magához tért s be-ugorva a ketreczbe a kigyó farkát gyorsan le-oldotta lábamról.

Fellélekzeltem, de még korán, mert a kigyó egy pillanat alatt újra körülfontb lábamat s mindjobban kezdett összehúzódni, úgy hogy lábam olyan volt, mintha egy vascavarban lett volna. E közben még a szörnyű állat arra is törekedett hogy gyűrűit egész testemre rá-vesse.

Mj ha sikerül, valószínűleg néhány perc alatt összeroppantotta volna minden csontomat.

Szolgámnak óriási erőfeszítéssel sikerült eközben lábamat másodszor is kiszabadítani úgy hogy teljes erőmet összeszedve egy végső kísérlettel az állatra vetettem magamat, hogy

azt a földhözsujsam. A kigyót elereszteni nem volt, tanácsos mert azujult erővel kapott volna újra felém s tekintve hogy erőim fogytán voltak, most bizonyára győzött is volna.

Szerencsétlenségemre szolgám nem dobhatta a kigyóra a pokróczot, mivel az egyik sarokba szorítottam lábaimmal együtt. Magam erejére voltam tehát utalva s azért ráparancsoltam szolgámra, hogy hagyja el a ketreczet.

Urja erőre kaptam és végső erőmmel arra törekedtem, hogy a kigyót ellökjem magamtól s a ketreczből kiugorjam, de egy új veszély fenyegetett. Az egyik kigyó ugyanis felébredve álmából sziszegni kezdett s ezzel jelezte, hogy segítségére akar jönni a másik állatnak.

Szolgám azonban egy pokróczal lecsendesítette ezt s nekem is sikerült végre egy vilámgyors mozdulattal a kigyó fejét megragadni s erőm utolsó porezókat is összeszedni azt a vas falhoz csapni, azután visszatartam, az ajtót felszakítottam kiugrottam a földre, s újra beretesztem az ajtót. A ketrecz tetejét lezárva végre biztonságban voltam. A kigyó dühöngve kuszt ide-oda, de hasztalan. Egy tüzes vas végre észre térítette s sziszegve gömbölyödött össze egy sarokba.

Csak másnap sikerült az elkábitott kigyót egy másik ketreczbe vinni.

De a kigyóval folytatott küzdelmet sem fogom soha elfeledni.

biboros-püspöknek és Gróh Ferencz plébánosnak méltán mondhat hálás köszönetet úgy a hitközség, mint város, hogy a közlekedés egyik élénk utcájában egy, kiválóan diszes épülettel gazdagodtak; reméljük is, hogy a képviselőtestület az utca rendezését, illetve csatornával való ellátását, el fogja rendelni, hogy a szép ház környéke neveszeleyeztesse továbbra is az utca járóknak egészségét miasmás levegőjével. Nem hagyhatjuk említés nélkül Glatcz János építész ügybuzgóságát, ki a terv czélszerűbb kivitele végett, saját jövedelme megrövidítésével a költségvetés keretén túl is menve, készített egyes épületrészeket.

UJDONSÁGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

Október 3. Tenyészállatkiállítás B.-Diószegen.
Október 4. Megyei közg. bizottsági ülés.
Október 14. Városi közügyek.
Október 15—20. Katonai ellenőrzési szemle Nagyváradon.

Régészeti és történelmi muzeum (Shlauch park) nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3—5-ig 10 kr-ért. Kedden és csütörtökön d. n. 3—5 óráig 20 kr-ért. Más időben 50 kr.

Felkérjük előfizetőinket kiknek előfizetése szeptember végén lejár annak mielőbbi szíves megújítására nehogy a szétküldésben fennakadás történjék.

Vidéki előfizetőink előfizetésének megkönynyítése végett lapunk mai számához utalványokat mellékelünk.

* **Személyi hir.** Dr. Schlauch Lőrincz bibornok Fraknói Vilmos nagyváradai kanonokkal, ki néhány napig vendége volt, tegnap reggel Budapestre utazott. — A bibornok pár napig marad a fővárosban.

* **Felhívás a szavazat összeolvasó bizottsághoz.** A plébániai ötös bizottságok által az autonómiai köpviseelő választásról felvett jegyzőkönyvek átvizsgálásra, illetőleg a szavazatoknak teljes nyilvánossággal leendő összeszámálása iránt a központi bizottság f. hó 30-án d. e. 9 órakor a kath. kör elnöki helyiségében ülést tart, melyre a nagyváradujvárosi nváradvelencei, peczeszőlősi, pecze szentmártoni, és biharpüspöki bizottságok elnökei, mint a központi bizottság tagjai tisztelettel meghívattak, illetőleg mulaszthatlan megjelenésre felkértek. Nváradolaszi 1897 szeptember 27-én. Dencs János, központi bizottsági elnök.

* **A miniszter „ajándéka“.** Nagyvárad eddig vajmi keveset élvezett a hü mameluk-segért, a kormány jóvoltából. Ha valami új intézményt kapunk, annak vagy jól meg kell adni az árát a nagy licitáció révén, vagy az ügy természeté követte, hogy mi kapjuk meg. Nagyvárad város közigazgatási bizottsága és a kereskedelmi kamara már több ízben kérték a minisztert, hogy a nagyvárad magyar kir. adóhivatalt első osztályúvá emelje s váltópénztári jellel ruhazza fel. A kérelem azonban süket fülekre talált. Most értesíti a miniszter a várost és a kamarát, hogy a kérelem ezúttal sem tejesíthető. A váltópénztári jelleget azért nem adja meg, mert azzal csak első osztályú adóhivatalt lehet felruházni. Annnyit azonban nagy kegyesen megad a miniszter, hogy a helyi kereskedelmi forgalom érdekében a nagyvárad m. kir. adóhivatal a pénzváltásokat a lehető legnagyobb mértékben eszközölje. Hát miért nem hárítja el a miniszter az akadályt az által, hogy az adóhivatalt első osztályúvá emelje?

* **Akadémiai választások.** Csütörtökön lesznek a jogakadémián a választások, a melyre már nagyban folynak az előkészületek. Ma délután 10 órakor a „Milye párt“ tart értekezletet, a melyen megbeszélnek a teendőket. A választmány ez uton is felkéri a tagokat a megjelenésre.

* **Szent Mihály napja.** Ma este már hét órakor kondulnak meg a harangok. Ezek is jelzik, hogy holnap Szent-Mihály napja lesz. Az ősz tulajdonképen e napon veszi kezdetét. A szép nyári időnek vége van s ezután a természet, már csak egy haldokló képét fogja élénk varázsolni. A napok rohamosabban rövidülnek s legfeljebb, egy kis őszi verőfényben gyönyörködhetünk már ezután. Szent-Mihály napjának ez a legfontosabb jelentősége. Az igazi ősz s a nyár legutolsó napjainak választás napja.

* **Az autonómiai választások befejezése.** A következő plébániák küldték be még hiányzó szavazataikat Magyarpatka: 79 szavazat, Görcsön: 10, Súlyomkő: 118, Feketeerdő 20 szavazatot Dr. Hoványi Gyulára. A beadott szavazatok száma összesen 2509.

* **Mégis lesz honvéd huszár laktanya.** A Nagyváradon építendő honvédszáz laktanya ügyét, ugylátszik sikerült a vegyes bizottságnak megoldani. Több napi tanácskozás után összevonták az eredeti terveket úgy, hogy az építési maximális költség nem rug többre 250 ezer frtnál. A legénységi épületnél, a középső emeleti rész mellé két oldalt földszintes szárnyakat építenek. Az emeleti részben 1 század, a szárnyépületekben szintén 1—1 század huszár lesz elhelyezve. A tiszti épületet szintén összevonják. A városi mérnöki hivatal a megállapodás szerinti tervek kidolgozásán fáradozik.

* **Uj albiró.** Király ö Felsege Bónyi György, a nagyváradai ítélőtáblánál alkalmazott bírósági jegyzőt a dévai járásbíróshoz albiróvá nevezte ki.

* **Vilmos huszárok érkezése.** A Bécsbe távozott Pálffy ezred helyébe Nagyváradra áthelyezett 7. huszárezred ma, kedden érkezik meg Nagyváradra. Huszárosan, lóháton jönnek és pedig, mint értesülünk, két csapatban. Az ezred zöme pedig déltájban. Akik 10 órákor érkeznek, Őssi felől jönnek. A városi tanács vasárnap tanácskozott, hogy miképpen fogadja az érkező hadfakat. Elhatározták, hogy a polgármester üdvözlőni fogja az ezredet s azután megvendégelik a tisztikart s külön a legénységet. A villás reggeli a Ferencz József laktanyában lesz. A fogadtatáson és a lakomán a tanács testületileg vesz részt. A szükséges intézkedések megtételére a polgármester, a főkapitány, főpénztárnok, és főszámvevő küldettek ki.

* **Elhunyt matróna.** Mint részvétellel értesülünk, dr. Nemes Imre reáliskolai tanárt és családját mély gyász érte, nejének nagynénje, Györffy Jozefin elhunytával. Halála mély részvételt keltett mindazok körében, akik ismerték a derék agg nőt. A család a következő gyászjelentést adta ki: Szigeti Györffy Gabriella és leánya Gabrielka a magok, valamint számos más rokon és ismerős nevében is fájdalomtelt szívvel jelentik a szeretett jó nagynénének és rokonnak, Györffy Jozefinnak, folyó évi szeptember hó 25-én éjjel 12 órakor életének 75-ik évében hosszas szenvedés és a haldoklók szentségeink ájtatos felvétele után történt gyászos elhunytát. A megboldogult drága halott földi maradványai ugyan e hó 28-án délelőtt 10 órakor fognak a római kath. egyház szertartásai szerint Felsőkisteleki-utca 484. számú lakásánál beszenteltetni és a Zöldkerti róm. kath. sírkertben örök nyugalomra tétetni. Mely végtszességételtre az elhunyt rokonai és ismerősei tisztelettel meghívattak. Nagyvárad. 1897 szeptember 26. Béke lengjen porai felett.

* **A tüzerlaktanya átvétele.** A város részéről kiküldött bizottság s a katonai képviselők tegnapelőtt vették át az új tüzerlaktanyát az építőktől s vasárnap irták alá az átvételi jegyzőkönyvet s a katonai hatósággal kötött szerződést. Némi apróbb hiányt még tapasztaltak s ezt köteles a vállalkozó 14 nap alatt rendbe hozni.

* **Tárgyalások a congrua ügyében.** A római katolikus lelkészi jövedelmek össze-

írásai Békés vármegye területéről legnagyobb részben beérkezvén, azok tárgyalására a vármegye alispánja okt. hó 12. 13. és 4. napjaira hívta össze a törvényhatósági felülvizsgáló bizottságot, melynek tagjai: Csák György pénzügyigazgató, Oláh György tiszti főügyész az illetékes járási főszolgabíró, valamint egyházi részről Széchenyi Jenő kanonok, békési főesperes Grócz Béla és Kny Antal esperes plébánosok. Okt. hó 12-én a k. ladányi, csabai, szarvasi és csorvási, 13-án a gyulai, endrődi, mező-berényi és szeghalmi 14-én pedig a kondorosi, gyomai, új kigyósi, békési és szentandrási plébániák jövedelmeinek összeírását fogja a bizottság megvizsgálni.

* **Kiránduló ifjak.** A biciklizés mindinkább tért hódít s mos már számosan arra használják fel, hogy ezzel komolyabb értékű utakat tegyenek meg. Tegnap ismét két debreczeni ifjú érkezett városunkba Weinberger Sándor és Barina Antal gyógyszerészek, a kik most nagyobb körutat tesznek. A két fiatal ember Debreczentől Váradig az utat mintegy 3 óra alatt tette meg és legjobb kedvben és erőben érkeztek Váradra. Innen rövid pihenés után folytatják utjukat Arad megyén keresztül.

* **Halálozás.** Egy közbecsülésben állott családanya váratlan haláláról értesülünk. Gáll László iparos polgár neje vasárnap rosszul lett s alig 12 óra múlva meghalt. Nagy, kiterjedt család siratja a derék nő elhunytát, mely által kilencz gyermek jutott korai árvaságra. A gyaládi gyászjelentés a következőképpen hangzik: Alulírottak a legmélyebb fájdalommal tudatjuk a legjobb nő, leány, édesanya, testvér, sógornő és rokonnak Gáll László-né, szül. Darvassy Karolinának folyó évi szeptember hó 26-án este 6 órakor, élete 44-ik, boldog házassága 26-ik évében, rövid szenvedés után történt csendes elhunytát. A megboldogult drága halott földi maradványai folyó hó 28-án d. u. fél 4 órakor fognak Korona-utca 250-ik szám alatti háznál az ev. refm. szertartás szerint tartandó ima után az olaszii sírkertben örök elhunyt rokonai, barátai, ismerősei részéről meghívattak. Nagyvárad, 1897. szeptember hó 27-én. Béke poraira! Gáll László az elhunyt férje, özv. Darvassy Sándorné szül. Tverdon Terézia az elhunyt édes anyja Darvassy Sándor, Darvassy Róza özv. Czompó Istvánné Darvassy Lajos, Darvassy Ottilia férj. Máthé Lajosné az elhunyt testvérei. Gáll Irén férj. Busa Gáll Mariska, ifj. Gáll László, Gáll Illona, Gáll Béla, Gáll József, Gáll Klárka, Gáll Andor, Gáll Margit, az elhunyt gyermekei. Busa Tivadar az elhunyt veje, Darvassy Sándorné szül. Péter Ilona, Daravssy Lajosné, szül. Lantos Gizella, Gáll Juliána férj. Magyar Gergelyné Gáll Izabella az elhunyt sógornő Mátéh Lajos az elhunyt sógora.

* **Nagylelkű főúr.** id. gr. Almássy Kálmán titkos tanácsos egykorit hü jobbággyai irán való jóakarátának tanuságául hétezer koronás iskolai alapítványt tett a kétegyházi gróf Almássy-Wenkheim Máriáról nevezett püspöki alapítványos leányiskola épületének jókarban tartására és szükségleteire. A nemes gróf ezzel ismét szaporította hatalmas alapítványainak sorát; a szép indítványért Dessewffy Sándor csanádi püspök elismerő köszönetét nyilvánította a nagylelkű főúrnak és a kétegyházi róm. kath. egyháztanács hálafeletit intezett egykori földesúrhoz a szép alapítványért, melynek kamatait a nemes gróf azonnal utalványozta. Az iskola épületet De Gerone Mariska, az ujjonnan kinevezett tanítónő elfoglalván, az előadásokat megkezdte. Az új nőiskola épülete, melynek mintaszerű felszerelése a jószívű gróftól dicséri, messze vidéken mintául szolgál és hivatva van arra hogy a kétegyházi iskolai mizerabilis állapotokat egyszer már megszüntesse és új reményteljes korszakot nyisson meg.

* **Régi honvédek figyelmébe.** Segesvár mellett Fehéregyházán a közös sirban több száz honvéd aluszsza örök álmát, hogy kik azok azt persze eddig nem lehetett pontosan megállapítani. E bajon akar most segíteni egy bizottság, amely a segesvári útközetben résztvevő s ott halálukat lelt honvédek névsorát akarja összeállítani, abból a czélból, hogy a neveket táblára véssesse s ezt a táblát a honvédemlékre helyezze

Fölkériki tehát mindama negyvennyolczas honvédek, esetleg a hozzájuk tartozókat, hogy az ott harczoltak neveit a Kalozsvárott megjelenő »Történelmi Lapok« szerkesztőségével közölni sziveskedjenek.

* **Eljegyzés.** Schultz Antal, a »Szabadság« nyomdájának művezetője vasárnap este tartotta eljegyzését Pál Gábor g. kath. tanár, kedves és művelt sógornőjével, Oláh Emike kisasszonnyal.

* **Hírek a nagyváradai posta köréből.** Strobl Antal posta és táviró tiszt Sopronból Pihál Hugó számellenőr Budapestről Nagyváradra helyeztetett át. Vukojevics Ljubormis számellenőr pedig Nagyváradról a fővárosba tételezett át. Postamesterekké neveztettek ki a nagyváradai kerületbe, Toron-Saáry Sarolta M. Bodzásra, Koch István a Szent-László fürdői pályaudvarra, hol Greczey Béla eddigi postamester állásáról lemondott. Posta és távirda kiadókákká képesítették: Dán László, Draveczky Béla, Eperjessy Pál és Wechsberg Anna. Pályázat van kihirdetve a nagyszalontai, széplaki és mező-telegdi posta és távirda kiadói állásokra. Boros Péter nagyváradai postaszolgávvá neveztetett ki. A nagyváradai postakerületben két új posta állítatott fel a nyíregyházi pályaudvaron és Pap községben.

* **A halál torkában.** A napokban amidőn P o s c h rézbányai bányahivatali főnök, segéd tisztjével a bánya telepekre kikocsizott, egyszerre a hegyi ut legmeredekebb részén a magából egymás után mázsányi sulyu kövek gördültek a kocsira felé. Nagy szerencse volt, hogy a veszélyt azonnal felismerték s magukat azonnal biztosították, mert különben kocsistól-lovasától a nagy mélységbe rohantak volna. Így azonban a nagy ijedtségen kívül egyéb baj nem történt. Mint a vizsgálat kiderítette, a kövek nem maguktól zuhantak alá az éppen arra haladó kocsira, hanem a kövek előre el voltak kocsizva s mivel tudva volt, hogy a kocsik, melyek elbocsátott bányamunkás zudította a kocsira felé. A tettest nem sikerült elfogni, elmenekült.

* **Az álfőherczeg letartóztatása.** A Ferencz Ferdinánd főherczeg nevével elkövetett szedelgés ma különös megoldást nyert: Behrendet és Hussmann Máriát a rendőrség és Mária egyik fivére egy szállodában találta meg, ahol Behrend Hertel név alatt jelentette be magát. A pár Londonból jött s kijelentette hogy Londonban nem kelt egybe. Abból a 10.000 frankból, amit Hussmann Mária magával vitt, még 7900 frank megvan. Hussmann Mária fivére kíséretében Essenbe, utazott míg Behrendet letartóztatták. Hamis név viselése miatt fogják törvényszék elé állítani és aztán a határra toloncolják.

* **Szerencsétlenség a színpadon.** A vasárnapi előadás alkalmával, a színpadon szerencsétlenség történt. A függöny felgördültekor ugyanis egy zuhanás halatszott s jó tíz percig senki sem jött a színpadra. A közönség gyanította, hogy valami szerencsétlenség történt. A függönyre, egy jókora nehézítő kő van kötve s ez a függöny felgördültekor lezuhant, és egy disztőnek a fejére esett. A szerencsétlenül járt ember össze-rogyott és menten elborította a vér. Koponyája beszakadt s nagy nehezen sikerült eszméletére hozni. Állapota már jobbra fordult s a sérülés nem súlyos.

* **Elaggott tanítók segélyezése.** W l a s i c s Gyula vallás és közoktatásügyi miniszter valóban humanus rendszabályt léptetett ez idén életbe. Segélyben részesíti tudniillik azokat az agg tanítókat, akik a törvény értelmében előrehaladt koruk miatt nem voltak fölvehetők az országos tanítói nyugdíjintézet tagjainak sorába s ennek folytán minden támasz és segély nélkül vagy aránytalanul csekély nyugdíjjal nélkülözésekre vannak kitéve hosszas tanítói pályájuk végén. Ezzel a tanítói segélyezéssel

bevételezte a miniszter annak idején a képviselőházban tett s általános helyesléssel találkozó kijelentését.

* **Tébolydaépítés B.-Gyulán.** Békés-Gyuláról írja tudósítónk, hogy a tegnap kezdődő nagygyűlés elfogadta a dr. Fábry Sándor alispán azon indítványát, hogy a megye székhelyén egy nagyszabású elmeegógyintézetet létesítsenek.

A tervezett 250 ágyra felszerelt tébolydának összes költségei, a telekvételek, építési és felszerelési költségek az építés tartama alatti bevételi hiányok a kölcsön felvételekor levonásba jövő összegekkel együtt összesen mintegy 250.000 forintot tesznek ki. — Hogy milyen nagy az elmebetegség száma s elhelyezésük tekintetében mennyire hátra vagyunk más kultúr államokkal szemben, szolgáljon illusztrációkul az, hogy míg Magyarországon elmebetegseinknek csupán 6 százalékát gondozzuk intézetekben, addig a szomszéd Ausztria 47, Németország 80, Franciaország 85, Belgium 86, Anglia 95, Svájc 100 százalékot lát el.

* **Hölgyek figyelmébe!!!** Tulhalmozott raktárból a csődtömegből vett áruk bármily elfogadható áron eladatnak. Markovits Mór Parti áru raktárában. Kert-utca. Korona-kávéházzal szemben.

* **Megszökött gyűjtőgető.** Babus János 60 napi időtartamra engedélyt kapott könyöradomány gyűjtésére, az engedély ideje letelvé, Babus a könyvet nem szolgáltatva vissza az alispánnak, miért is most országszerzte körözik.

* **Tolvaj fiatal leány.** Egy Krizsán Mari nevű ér-körvélyesi 17 éves fiatal leány valami lopást követett el Székelyhidon, de mikor észrevették a kárt, már ungon-berken túl volt. Most körözik.

* **U. V. Vilmos** néven ismert, felesége uralkodónk el Budapestben való tartózkodásakor. A többiek között mint tudósítónk értesít hálózójába mellé készítettett egy önműködő szalonorgonát Sternberg Ármán és Testvére csász. és kir. udvari hangszergyárosoknál, a mely reggeli órákban abban a pillanatban, mikor a nagy német birodalom hatalmas uralkodója ágyát elhagyta, a »Heil dir im Siegeskranz« himnuszra zendített reá. Ezen meglepetésről mosolyogva nyilatkozott a császár ismételtlen több királyi herczegnek és miniszternek.

A közúti vasut villamosa.

Száhlender Károly jelentése.

13. Vállalkozó a vasut építése folytán előforduló köveket felszedést és ismétli lerakását saját költségén vállalja el abban az arányban, melyben a vágányok szélessége az utca szélességéhez áll.

Ezen határozmányt a következőleg módosítani indítványoztatik.

A vágányok, az utak és utcák illetőleg köztereken a jelenlegi felszínben lerakandók.

Ha tehát a vasut építése céljából a vállalkozó az utcák vagy terek felszínét emelni vagy leszállítani akarná, ezen munkákat az engedményes az utca vagy tér egész szélességében tartozik eszközölni.

Ha azonban a pálya test építése folytán a közforgalom vagy a vizek levezetése céljából az utak vagy tereken burkolási vagy egyéb munkálatok szükségeseknek találtnak, azon munkákat is az engedményes tartozik saját költségén teljesíteni, de csak abban az arányban, a melyben a vágányok alépitményének szélessége az utca szélességéhez áll.

13. A vállalkozó azt kérelmezi, hogy az eszközölt burkolatok és átalakítások fenntartását a város, eszközöltesse, illetőleg a város vállalja magára.

Ezen kívánalmat teljesíteni lehet azon hozzáadással, hogy a vágány közti és a sinszálaktól jobbra és balra terjedő 50—66 cm. széles burkolási szalagnak jövőbeni fenntartása a vál-

lalatot illeti, a szükséges burkolási kőanyagot azonban a város szolgáltatja ingyen a helyszíniére.

14. A sínek közötti részt, valamint a kétoldali 50—50 cm. széles szalagot a vállalkozó mindig tisztán tartani, a forgalmi akadályokat eltávolítani és télen a hótól takarítani tartozik.

15. A vállalkozó a jelen szerződés határozmányainak, valamint a kormány részéről a forgalom biztonságára előírt szabályoknak figyelmen kívül hagyása folytán következtethető károkért felelős.

A vállalkozó szavatolni tartozik, mulasztásai által az építés alatt előforduló károsodási esélyekért.

16. Az utvonalon levő élőfákknak nyességét a város tartozik eszközölni, halaszthatlan esetekben a vállalkozó is megteheti.

17. A kishidon a vágányok fektetése megengedtetik, de ez a városi mérnöki hivatal utasításai szerint kell hogy történjék.

Erre nézve megjegyeztetik, hogy a kishidon a vágányok fektetése akadályba nem ütközik, mert már a hid építésekor arra figyelem volt. Kikötendő volna azonban, hogy ezen, valamint más, a vállalat által igénybe veendő hidak fenntartási költségeihez bizonyos hányaddal p. o. 12% lékkel hozzájáruljon.

18. A forgalom rendszeres lebonyolítására köteles a vállalkozó szolgálati végrehajtási utasítást — illetőleg szabályrendeletet kidolgozni, a mely a város útján a kormánynak felterjesztendő.

Ezen szabályrendelet határozmányainak azonban jelen szerződéssel ellentétbe jönni nem szabad.

19. Alkalmas és elegendő személyzetről gondoskodni kell, melyre nézve a megállapodás a vasut műszaki rendőri bejárásakor fog történni.

Engedményes vállalkozó tartozik a személyszállító kocsik számát szaporítani azon esetben, ha a kocsik ülő és álló helyeinek átlaga egy éven át állandóan 90 százalékkal el van foglalta.

A járművek szaporítása nézetem szerint már akkor lenne követendő, ha ülő és álló helyek 60—70 % kal vannak elfoglalva.

Vállalkozó az új vonalon is a teherszállításnak engedélyt kéri, még pedig gőz vagy lőerővel is, azon kikötéssel, hogy ez által a személy forgalom lebonyolítása ne zavartassék.

Ezen kérelem teljesíthetőnek tartatik azon megszorítással, hogy a »Bazár szorosban« és esetleg a »Kis hidon« vasuti Wagonok közlekedése kizárva van.

A menetrendre nézve a vállalkozó indítványozza hogy április 15-től Október 15-ig a forgalom reggel 6 órától esti 10 óráig fenntartandó.

A téli hónapokban 15/X—15/IV-ig reggeli 7 órától esti 9 óráig tehát, naponként 16 illetve 14 órán át.

Szabadságában álljon azonban engedményesnek a forgalmat korábban megkezdeni és későbbben megszüntetni.

A M. A. Vasut két pályaudvarába érkező és induló vonatokat lehetőleg mindegyikéhez fog csatlakozni. Azon belül annyi vonatot illetve kocsit fog indítani, hogy a fővonalon 20 percnyi, a mellékvonalokon 30 percnyi időközben menesztessék egy-egy kocsit.

Megengedtetni kéri azonban, hogy a viszonyok változásához képest és szükség esetén a fenti megállapodásban megszorításokat esetleg bővítéseket eszközöltesse.

Erre megjegyezni kívánom, hogy esetleges megszorításokra nézve egy Minimum volna meghatározandó, melyen alul semmi esetre menni szabad p. o. nyáron 15 órai, télen 13 órai üzem.

Vállalkozó a forgalomnál a közbiztonság, közegészség és a tisztaság követelményeinek érvényt fog szerezni.

Kutyákat a kocsikba felvenni tilos leendő. Dohányzás csak a kocsik feljáró erkélyein eend megengedve.

A viteldij kiszámításánál vonal szakaszok vétettek alapul:

A vonalszakaszok a következők lennének:
1.) M. A. V. állomás — Közkorház.
2.) Közkorház — Szt. Lászlóterti elágazás.

(Vége köv.)

IRODALOM ÉS MŰVESZET.

Bartha Miklós könyve. Karácsonyra a könyvpiacon egy igen értékes mű jelenik meg: Bartha Miklós »Hangulatok« című könyve. Bartha ebben a művében szépirodalmi és vegyes jellegű dolgozatait bocsátja közre. A kik ismerik Bartha elragadó vezércikkeit, azok nagy lelkiönyörűséggel gondolnak már előre is arra, hogy milyenek lehetnek Barthanak egyéb művei? A beavatottak a kik a gyűjteménybe beletekintettek megerősítik, hogy Bartha »Hangulatok« című könyve egyike lesz a legértékesebb és legbecselesebb szépirodalmi műveknek. Csak az ő ragyogó fantáziájával és szingazdag tollaival lehet hasonló örökbecsű dolgokat írni. Műve kiadására a »Magyarország« szerkesztősége birta reá Barthát a ki végre a kérelemnek engedve összegyűjtötte legszebb szépirodalmi és vegyes dolgozatait és azok kiadási jogát a »Magyarországra« ruházta. A »Magyarország« első sorban előfizetőinek kedveskedik a kitűnő munkával, a kinek karácsonyi ajándék gyanánt fogja Bartha, könyvét ingyen megküldeni és pedig úgy régi mint újonnan belépő előfizetőinek, de a ui külön is megrendelhető lesz a »Magyarország kiadóhivatalában (Budapest Sándor u. 2) 2 frt bolti áron.

SZINHÁZ.

Az utolsó előadás.

— Ováció a színpadon. —

Vasárnap este tartotta Leszkay társulata utolsó előadását a nagyvárad színpadán s az ideai szezon Jókai drámái lendületű színművével. »Keresd a szíved« fejezték be. Ez alkalomból nagy ovációknak volt színhelye a rozoga fabódé, Horváth Paulának ugyanis tisztelői beléptekor az orchesterből rakás egy virágcsokrot nyújtottak fel a zsinópadiásról pedig percekig tartó illatos eső hullott alá frissen szedett virág szirmok és kelyhekből, végül egy virágokból font felirat is ereszkedett alá »Isten veled« címmel, melyhez két röpködő fehér galamb volt kötözve. Nagy taps hangzott fel a közönség soraiban, mely megújult P. Szép Olga színre lépésével, kinek két remekművi virágvázát nyújtottak fel, melynek bronz amoretti felé egy fehér virágokból font nagy korona borult s közből a művésznő arc képe volt elhelyezve ugyancsak virágok között.

Az első felvonás után a közönség ritka kitüntetésben részesítette Pintérnét, a mennyiben egy hírlapírókból és színházi habituékból álló küldöttség ment a színpadra hol dr. Bodor Károly rendkívül sikerült rövid üdvözlő beszéde után átnyújtották a nagyvárad publikum ajándékát, egy fekete bársony párnán nyugvó ezüst koszorút, melynek arany csokrán lapunkban már közölt felirat volt; az egészről egy széles a város színeit viselő selyem szallag hullott alá. A művésznő könnyekig meghatva köszönte meg a nagy ovációt s csak annyit tudott ismételtetni hogy a nagyvárad közönséget soha sem fogja elfeledni. A második felvonásban még egy kitüntetés várt Pintérnére, mert egy hatalmas babérkoszorú ereszkedett alá széles trikolor szallaggal s a taps újra elementáris erővel tört ki.

Előadás után a művésznő tisztelői a Demetrovics féle vendéglőben bankettet rendeztek, melyen a kitüntetésen kívül még több színész-társa is részt vett.

A nagyvárad közönség tehát eddig szokatlan módon adott kifejezést a Leszkay társulata iránt érzett jóakarátának, joggal elvárjuk ezért hogy a direktor még fokozottabb szorgalommal fog igyekezni arra minél jobban rászolgálni.

A társulat tagjai részint tegnap elutaztak, részint a Salvini előadások befejezése után hagyják el városunkat, s mennek át Aradra, hol az új szezon október 1-én nyílik meg.

Salvini első fellépte.

— Hamlet. —

Méltó »Clou«-ja az ideai sikerült színi szezonnak az a nagy művészi élvezet, melyben Nagyvárad város közönsége Salvini Gusztávnak, a világhírű olasz tragikus színésznek 4 estére terjedő veledégszereplése folytán részesül

Salvini, a szintén világhírű Salvini Tamás fia újabb magyarországi vendégjátékát ugyanis Nagyváradon kezdte meg s egy elsőrangú olasz társulattal tegnap este vezette be felléptit »Hamlet«-tel.

Ezt a fiatalok daczára már is a művészi életnek zenithére emelkedett nagy művészt színtében hosszabban méltatták a fővárosi s egyes vidéki kritikusok tavaly, midőn novemberben Budapestben játszott s az ideai év első hónapjaiban, midőn több vidéki város színpadján lépett fel.

Olyan izzé — porczikává szedték ezt az embert, hogy szinte restelljük még egyszer tolnunk hegyére venni azt a feladatot, hogy azon szerepeiben méltassuk, melyeket nemcsak a nyugati művelt világon, hanem Magyarországon is egy évvel ezelőtt bemutattott.

Hamlet Shakespeare legnehezebb, de egyúttal leghatásosabb darabjai közé is tartozik, a jó színész tehát kétszeres hatást érhet el vele. És ne feledjük, hogy az is egészen más színben tűnteti fel a néző előtt az előadót, ha jövetelét világra szóló reklám hirtel előzte meg, mert így annak hibái is könnyebben elmosódnak s előnyei fényesebben nyilvánulnak meg, sőt még ez a superlativus is fokozódik az által, ha olyan tökéletes művész áll előttünk, mint Salvini, kinek hibái talán nincsenek is.

Mindez idézi aztán elő azon nagy és mély hatást, mely kedélyünket ez ember legelső megpillantásakor megkapja.

Salvininek organuma nem erőteljes s bizonyos módon meglepőleg hat az emberre, midőn folytonosan csak halk hangon, sőt legtöbbször csak suttogva hallja beszélni őt.

Legnagyobb és legmélyebb hatást azon jelenet keltett, midőn az első felvonásban Hamlet atyja szellemével beszélt. Olyan megrázó reállítással művészettel adta elő Salvini, hogy megragadlata a közönség azon részét is, mely az olasz színpadon egy szót sem értett.

Természetes dolog, hogy a közönség melynek soraiban kevesen voltak olyanok kik képesek voltak az előadás nyelvezetét ülmegérteni, nem volt képes olyannyira áthevni, mint azt az előadás megérdemelte volna, annyival is inkább, mivel Salviniék e darab beosztásán igen sokat változtattak s így azok sem voltak képesek az előadás menetét követni, kik szövegkönyvvel kezükben jöttek el.

Jelen alkalommal most bővebben nem foglalkozunk Salvini, még holnap és az utolsó előadás után fejthetjük ki bővebben, minő hatást tett ránk a nagy olasz művész, most még csak egy-két szót a többi szereplőkről.

Hogy őszinték legyünk, kát azok csekély kivétellel, mint Pavoni, Aliprandi, stb nagyon közepes tehetségű színészek.

Ginevra Pavoni azonban nagy tehetségű művésznő, akinél jobb Ofeliát a mi rozoga bódénkban nem láttunk. Kifejezésteljes széparca van gyönyörű szemekkel — szerfelett kellemes lágy hangja. Kivalóbb színész nő még G. Alliprandi, aki rendkívül értelmesen és érzéssel szavalt. Különben, hogy kiváló előadási képessége van, — bizonyítja az, hogy az olasz királynő a tavasszal felolvasónőnek fogadta fel — azonban Alliprandi asszony rövid ideig volt abban az állásban — mert a szíve vissza vonzotta a színpadra. A férfiak V. Taddi és Majóne Diaz kivételével igen alacsony fokán állanak a művészetnek.

Beppo.

Salvini második fellépte. A nagy tragikus ma este lép fel másodszor Shakespeare »Labisbetica domata« (A makranczos hölgy) című darabjában, hol Petruccio szerepét adja. Pavoni Ginevra k. Biane szerepét adja. A főbb szerepek Taddei, Orlandini, Maione Di az, Gruicchi Tivechi és Gruicchi kezeiben lesznek, kik mind a jelesebb színigárdához tartoznak.

Leszkay társulata Aradon. Pénteken kezdi meg Leszkay társulata Aradon az előadásokat. Mint egyik aradi újságban olvassuk, a bérlet nagyon jól ütött be Gondának, a mennyiken az 3000 forinttal felülmúlja a tavalyit.

SPORT.

A nagyvárad őszi lóversenyek.

Második nap.

Vasárnap óriási közönség jelenlétében folyt le a lóversenyek második napja.

Nagyvárad sport kedvelő közönsége közzül majdnem ugyanazok voltak jelen, mint az első nap, s a korláton kívül pedig nagy néptömeg tolongott.

A vasárnapi versenynek hét pontja volt, s valamennyi igen érdekes volt.

A résztvevők közül tudósítónknak a következők neveit sikerült feljegyezni.

Férfiak:

Dr. Beóthy Kázló, Pokorny Herman altábornagy, Szunyogh Szabolcs, Szunyogh Péter, Szunyogh Lóránd, Szunyogh László, Szunyogh Zoltán, Wertheimstein Alfréd, Beóthy Pál, Klobusitzky B. Klobusitzky László, Nadányi Pál, Pallay Lajos, gr. Tisza István, Tisza Kálmán, Clatz Antal, br. Szentkereszt Pál, gr. Vass Jenő, dr. Konrád Márk, Cziffra Gerő, ifj. Cziffra Kálmán, Örléy Kálmán, Örléy György, Meskó Boldizsár, Markovics Kálmán, Markovics István, Ertsey Zsigmond, Szokol József százados, Bakacs Béla, Nagy Gyárfás, gr. Bodor Károly, Des Escherolles Krusper Károly és Sándor, Olasz Elemér, Balázsházy Bertalan, Balázsházy Iván, Bölöny József, dr. Fráter Imre dr. Fássy Lajos, ifj. Rimanóczy Kálmán, Janky Antal, Vincz Sándor, honvédszázados, gróf Károlyi Gyula, Szabó József, Weingertner Andor, Dobozy Kálmán, Csicsery Géza őrnagy, Pletzger Rudolf, gr. Bethlen Károly, gr. Spanach Leó, Winkler Lajos, Csanak Jenő, Markovics Károly.

Asszonyok:

Dr. Beóthy Lászlóné, Pokorny Hermanné, Szunyogh Lórándné, Wertheimstein Alfrédné, Pallay Lajosné, gr. Tisza Istvánné, Glatz Antalné, Cziffra Geróné, Örléy Kálmánné, Meskó Boldizsárné, Szokol Józsefné, Nagy Gyárfásné, Escherollesné, Balázsházy Bertalané, Bölöny Józsefné, dr. Fráter Imréné, dr. Fássy Lajosné, ifj. Rimanóczy Kálmánné, Janky Antalné, Mezey Vilma, Jauczeoska Melanie, Winkler Lajosné, Frankó Endréné, Nyiry Györgyné, Csanak Jenőné.

Leányok:

Wertheimstein nővérek, Pallay Erzsébet, Cziffra nővérek, Örléi Anna, Des Escherolles Laura, Balázsházy Margit, Bölöny Jolán, Misialowska nővérek, Frankó Margit, Winkler Mártha és még számosan, kiknek nevét nem sikerült megtudni.

I. Aláírási díj.

Handicap, kettős fogatok, díj 1200 korona, ebből 900 korona az elsőnek, 200 korona a másodiknak 100 korona a harmadiknak. Távozság 3750 méter. (A pálya háromszor körül).

Négy fogat indult, ezek közül elsőnek érkezett be gróf Tisza Kálmán, Daru, Vércse. Másodiknak gróf Vass Jenő, Nóra, Paulus, harmadiknak Olasz Elemér, Hajadon, Vércse.

II. Mezei gazdák versenye.

Egyleti díj kétszáz korona, ebből 120 korona az elsőnek, 50 korona a másodiknak, 30 korona a harmadiknak. Távozság százötven méter.

A következő mezei gazdák lovai futottak: Porcsán János Ősi, Kiss Károly Nagyvárad, ifj. Szabó János Bihar, Tóth János Szt-János, Tátray János Csátár, Mihály Lajos Szt-János.

Elsőnek érkezett be Porcsán János, másodiknak az ifjú Szabó János, harmadiknak a Tóth János lova.

III. Félvér akadályverseny.

Államdíj ezer korona, ebből 800 korona az elsőnek, 200 korona a másodiknak.

Futott négy ló, ezek közül elsőnk érkezett be a báró Pletzger Rudolf Nevermindja, másodiknak a Hummel Árpád Apródja. Négy egyén visszalépett a nevezéstől.

Tot: 2—3, 5—8.

IV. Nagy akadályverseny.

2200 korona egyleti díj, ebből 200 korona az elsőnek, 300 korona a másodiknak, 200 korona a harmadiknak. Távoltság kb. ötezer méter.

Ez volt az egyik legérekesebb verseny. Három ló futott, ezekből elsőnek érkezett be a gr. Schönborn főhadnagy Ossija, mivel azonban pályát tévesztett, diszvalifikálva lett, így elsőnek érkezett be id. Vojnich Sándor. «Olyan nincs» nevű ova, a másodikat pedig a gr. Bethlen Károly «Szidi»-je vitte.

Tot: 2—6, 5—15.

V. Vigaszverseny.

Kettős fogatok, ezer korona egyleti díj, ebből hétszáz korona az elsőnek, kétszáz korona a másodiknak és száz korona a harmadiknak.

Mindössze két fogat futott. Elsőnek gróf Vass Jenő Nóra és Paritussa az Olasz Elemér Hajadon és Véreséje elé vágott oly formán, hogy a pályát keresztezte s így a második fogat a futásban akadályozva lett, az első díjat az Olasz Elemér fogatának ítéltek oda.

Tot: 2—3, 5—7.

VI. Gátverseny.

Ezer korona adva a magyar lovar egylet által. Távoltság kb. 2400 méter.

Futott öt ló. Ezekből elsőnek érkezett be gróf Schönborn F. «Gróbián» nevű lova, másodiknak a gr. Pejacsóvics Albert «Öszirózsája».

Tot: 2—3, 5—7.

VII. Agarászlovak verseny.

1000 korona egyleti díj ebből 800 korona az elsőnek, 200 korona a másodiknak. Távoltság kb. 2200 m.

Futott hét ló, elsőnek érkezett be a Szunyogh Zoltán «Rengője», másodiknak a Szunyogh Zoltán «Bezzegje» és harmadiknak a Beöthy Pál «Rágalomja».

Tot: 2—4, 5—11.

A versenyt nagy bál és vacsora követte.

Nemzetközi kerékpárverseny Kolozsvárt. Kolozsvár, szept. 26. A szamosmenti magyar Athen mint az erdélyrészi Kolozsvárt nevezni szeretik, majdnem mindeu évben tart valaminő nagyszabású sport-versenyt. Ez évre kettő is jutott. Májusban Santelli, a híres olasz iskola egyik legelső mestere jött le Kolozsvárra s mérkőzött az itteni sportmanokkal, most pedig szept. 26-án a kolozsvári kerékpáregylet rendezett nemzetközi bicikli versenyt, a melyen több európai híres versenyző küzdött az elsőség pálmájáért. A versenyre nagyszerű idő kedvezett s éppen ezért óriási közönség nézte a magyarországi és nemzetközi kerékpárosok mérkőzését.

A versenyek eredménye a következő:

I. Megnyitó verseny 2000 mtr.

1. Herlster 13 p. 56 $\frac{2}{5}$ mp. 2. Weigand Budapest, 3 p. 57 mp. 3. Lillits, 57 p. $\frac{1}{5}$ mp.

II. Nemzetközi verseny 2000 mtr.

1. Reininger (Bécs) 3 p. 25 $\frac{4}{5}$ mp. 2. Heller (Prága) 3 p. 26 mp. 3. Weiss (Grác) 3 p. 26 $\frac{2}{5}$ mp.

III. Erdélyrészi verseny 2000 mtr.

1. Appel. 4 p. 7 mp. 2. Keresztes 14 p. 8 $\frac{1}{5}$ mp. 3. Szentpéteri 14 p. 4 $\frac{1}{5}$ mp.

IV. Vendégek verseny 3000 mtr.

1. Lillits 4 p. 14 $\frac{1}{5}$ mp. 2. Herbster 4 p. 15 mp. 3.

V. Nemzetközi verseny 5000 mtr.

1. Lurion 9 p. 10 m. p. 2. Heller 9 y. 10 $\frac{2}{5}$ mp. 3. Weiss 4 p. 10 $\frac{4}{5}$ mp.

VI. Főverseny 5000 mtr.

15. körülfutásban az első nyolczban. 1. Tilit, ki így tiszteletdíjat nyert és kiállt.

1. Wiegand. 12 p. 19 $\frac{2}{5}$ mp. 2. Herbster p. 19 $\frac{4}{5}$ mp.

3. Appel 18 p. 21 $\frac{1}{5}$ mp.

VII. Tandem verseny 3000 mtr.

1. Lurion és Heller 5 p. 3 mp. 2. Wiegand és Lillits 5 p. 3 $\frac{2}{5}$ mp. 3. Herbster és Appel 5 p. 5 mp.

VIII. Nemzetközi verseny 3000 mtr.

1. Weiss 5 p. 11 $\frac{3}{5}$ mp. 2. Reisinger 5 p. 38 $\frac{1}{5}$ mp. 3. Heller 5 p. 39 $\frac{1}{5}$ mp.

IX Verseny a hölgyek díjért. 3000 mtr.

1. Lillits 5 p. 17 mp. 2. Appel 5 p. 17 $\frac{3}{5}$ mp. 3. Keresztes 5 p. 18 $\frac{1}{5}$ mp. 4. Jakab 5 p. 18 $\frac{4}{5}$ mp.

X. Vigaszverseny 1000 mtr. 1. Heller 2 p. 2. Szentpéteri 2 p. 6 mp.

A versenyeken nyert érdekes tárgyak, pénz, ezüst és bronz érmek a banketten osztatnak ki.

Hivatalos közlemény.

A virillisták névjegyzéke közszemlén.

Nagyvárad-város legtöbb adót fizető bizottsági tagjainak az igazoló választmány által az 1898. évre megállapított névjegyzéke a városi irodaigazgató hivatalos helyiségében folyó évi szeptember hó 28-tól, folyó évi október hó 12-ig kitétetett.

Ezen idő alatt a névjegyzék bárki által megtekinthető s az ellen netaláni fellebbezések a bíráló választmányhoz beadhatók.

Nagyvárad 1897 szept. 27.

Dr. Bulgyovszky József,
polgármester.

EGYESÜLETEK.

A »Népkönyvtár megnyitása.« Városunk ismét gazdagabb egy közművelődési intézménnyel, vasárnap délelőtt megnyitott ünnepélyesen az első népkönyvtár Várad-Velenczén a községi iskola külön termében. A népkönyvtárak haszna és szép hivatása szembeszökő, mégis nagyon hosszú ideig tartott, míg a szép eszme megvalósulhatott. A »Sziglidi társaság« vezető emberei az érdem, hogy a népkönyvtárak elseje városunkban és megkezdheti kulturális tekintetben oly nagy jelentőségű működését, ok agítottak ok népszerűsítették azt úgy, hogy a társadalom bevonásával közel 600 kötet jóirányú könyvet voltak képesek a népkönyvtár rendelkezésére bocsátani.

A szép ünnepélyen társadalmunk számos előkelősége és igen nagy közönség vett részt. Jelen voltak többek között.

Sipos Orbán tanfelügyelő Rádli Ödön. dr. Bodor Károly, dr. Adorján Armin a Sziglidi Társaság képviselőjében, dr. Gyémánt Jenő, Bodor Kornélia, Gabrielly Lajos plébános, Domokos Károly, Papp György lelkészek, Auspitz Adolf, Réz Mihály, Smetka György, Virányi Győző, Mártonffy, Markovics és Istvánffy József köz. isk. tanítók.

A lélekemelő ünnepélyt dr. Berkovich Ferencz nyitotta meg lelkes szavakkal s azután előterjesztette a könyvtári személyzet névsorát mely áll egy könyvtárnokból és egy ellenőrző bizottságból, melynek tagjai mint napi biztosok végzik az ellenőrzést. Ezután Vaday József tanító olvasta fel a népkönyvtár megalakulásának és szervezésének történetét. Végül pedig dr. Berkovich F. olvasott fel egy igen alapos értekezést a népkönyvtárak missziójáról, melyet a jelen voltak nagy tetszéssel fogadtak s emelkedett hangulatában hagyták oda a ritka ünnepélyt.

Iparoskör választmányi ülése.

Az iparoskör f. hó 26-án délelőtt a körhelyiségében nagy számban megjelent választmányi tagok jelenlétében Milibák József elnöke alatt tartott ülésében közrészvételt fejeztek ki a kör buzgó elnökét Hann László bádogos mestert betegség által ért súlyos csapás felett, mielőbbi felépülését tiszta szívből óhajtva, jókívánságukat tudomására hozni határozták.

A pénztárnok jelentése szerint az 1897-ik év első felében a bevétel volt 500 frt 64 kr, a kiadás 267 frt 83 kr, pénztári készpénz maradvány 232 frt 81 kr, továbbá, hogy a kör által a menházban eltartandó agg iparos részére 200 frt takarékpénztárban lett elhelyezve, tudomásul vétettek.

Özv. Kaminczy Istvánnak elhunyt férje, ki a könyvtárt is kezelte, temetkezési költség fejében 25 frt utaltatott ki.

Az elhunyt Kaminsky István helyére Batári Gyula vétetett fel egyhangulag.

Id. Nagy Lajos urnak ki szíves volt az osztrák magyar monarchia írásban és képben.

c z i m ü m ű v e t a k ö r k ö n y v t á r a r é s z é r e ajándékozni, elismerő köszönet szavaztatott.

A pénztárnok felhatalmazást nyert az időközben előforduló könyveknek azonnali bekötetésére.

A kör helyisége október hó 1-től kezdve hétköznapokon is nyitva fog tartatni, valamint napi lapokról is gondoskodva lesz.

Az elhalt, eltávozott és lemondott tagok nevei esetleges tartozásai leirattak s az újonnan jelentkezettek felvétettek.

REGENY-CSARNOK.

VIZ ALATT.

Elbeszélés.

Irta: ROVETTA G. Ford.: S. J.

31.

Igy szabadultam meg nagy nehezen tőle, hogy a Florián kávéházba siessek, de te nem voltál ott. — — — Ugy beszéltek meg, hogy reggel három órakor találkozunk a gőzhajon. Bemutatom őt neked. Látni fogod, hogy mily kellemes ember.

Elza engedte őt beszélni, de maga mit sem szölt, hanem gondosan rakosgatta ki apró holmiját.

«Velenczében sokkal melegebb van, mint Vicenzában,» kérdé ismét a gróf a meglehetősen hosszú néma csend után.

«It fulasztó hőség van, hogy majd lero-gyik az ember. Midőn elmentem, úgy látszott, mintha minden pillanatban esni akarna, ehelyett kiderült és most oly szép idő van kint, hogy az embernek kedve volna egyet gondolni.»

Praudino mindent megkísérelt, hogy társalgást kezdjen, de hasztalan. Ekkor, hogy kényszerítse a beszédre, egyenesen hozzá fordult és így szólt:

«Lefeküdt Cecilia?»

«Igen, kevéssel ezelőtt Gegio is kidőlt a fáradtságtól.»

«Az anyja nagyon sokat ad a gyermeknek enni — — Es — — és te??»

«Én?»

«Igen, te mit szándékozol tenni?»

«Rendbeszedem dolgaimat, s én is lefekszem.»

Praudino most lopva az ajtóra nézett, hogy vajjon jól be van-e zárva felkelt, Elzához ment és átölelte.

«Hagyj el!»

«Haragszol?»

«Hagyj el! Kérlek ne untass!»

«Hát mi bajod?»

«Kimondom előtted kereken, hogy ha nem becsülsd meg magadat, hát mehatsz, a merre látsz.»

«De hát mit tettem én?»

«Ugy bánsz velem, a mint még senki sem tette! Mindenre féltékeny vagy, minden szóra, minden haszontalanságra!»

«Az őrnagy nem látszik előttem valami haszontalanságnak.»

«Ujra elülről kezded?»

«Hát nem látod hogy én csak tréfálok?»

«Igen; de én unom a te tréfádat.»

«Ha féltékeny vagyok, azért vagyok az, mert szeretlek.»

«Oh Istenem! Sokkal jobban szeretném ha kevesebb szeretetről, de több neveltségről lehetne szó! Hiszen te tudod hogy nem tegnap kerültem ki az iskolából és hogy nem lehetek mindenki iránt udvariatlan a te szived nyugalma végett.»

«Nem! — — de — —.»

«Micsoda de?»

Magyarázd me hát nekem azt, az összevetést azt az egyetértő gúnyolódást Cecilával!

Nevetni kellett rajtad, kinézéseden, féltékenységeden és bizalmatlankodásodon. Ez az, a mi fölött neveltünk ha tudni akarod.»

Mint rendesen, most is elhítte, Praudino Elza szavait, s boldog és nyugodt volt.

Talán Elza is nyugtalannak érzé lelkiismeretét csalfasága miatt, meyet elkövetet s azért nem volt olyan engesztethetlen; tehát békét kötöttek, még pedig annyira hogy jobban szerették egymást mint valaha.

(Folyt. köv.)

TÁVIRATOK.

A román király látogatása.

Budapest, szeptember 27. (Saj. tud. táv.) A budapesti lapok megleghangos cikkei, melyekkel Károly király látogatását előzetesen is üdvözlötték, a bukaresti politikai körökben rendkívül kedvező hatást keltettek. Nyolcz bukaresti lap el is határozta, hogy képviselőt küld Budapestre. A lapok legutolsó számai látható megelégedéssel veszik tudomásul a magyar sajtó elismerő és meleg nyilatkozatait s általában igazat adnak a magyaroknak, hogy joguk van büszkélkedni s a románok is jobban tennék, ha dolgoznának, a helyett, hogy jajgatnak és vádaskodnak, ha nemes versenyre kelnének Magyarországgal és Romániát minden tekintetben úgy fellendítenék, mint a magyarok Magyarországot. A múlt napok magyarellenes hangulata eloszlott s most az ellenzéki lapok dühbe a kormány ellen fordult és az kiáltják hogy tehetetlen és nem lendít Románia sorsán semmit.

A román király utban.

Bécs, (Szeptember 27. (Saját tud. táv.) A román király *Goluhovszky* Gróf külügyminisztert másfél óra hosszáig tartó kihallgatáson fogadta.

Személyi hírek.

Budapest, szept. 27. (Saj. tud. táv.) Bécsből írják: *Goluhovszky* gróf külügyminiszter Mérey osztálytanácsos kíséretében ma este Budapestre megy, ahová Jettel udv. tanácsos már ma reggel elutazott. Jósika báró Ő Felsége személye körüli miniszter tegnap este Budapestre utazott.

Célzatos híresztelés.

Budapest, szept. 27. (Saj. tud. távirata.) Egyik németnyelvű lap mai számában némi kisebbítő célzatossággal azt a hírt igyekszik terjeszteni, hogy azon történelmi egyéniségeket, kiknek Ő felsége legkegyelmesebb elhatározásából a székes főváros terein szobrokat fognak emelni, Vaszary hercegprimás tanácsának kikérésével választották ki történelmüek vagy alakjai közül s hogy a legfelsőbb kézirat aktualitásához jellemző mozzanatként járul az is, hogy kelezése arra a napra esik, mely egyuttal névnapija is Szent-Gellértnek, ki a legfelsőbb kéziratban e miatt első helyen van említve. Ezzel szemben a »Bud. Tud.« információi alapján megjegyzi, hogy ugy maga az eszme, mint történelmünk szóban forgó nagy alakjainak kiválasztása is, egyedül Ő felsége elhatározásának voltak legsajátabb tényei, miről Vaszary hercegprimás is legfőlebb csak azokból a lapokból értesülhetett, a melyek közölték Ő felsége legfelsőbb kéziratát. Hogy nagyjaink között Szt. Gellért első helyre került, annak egyszerűen kronalogiai oka van, minden összefüggés nélkül a naptári aktualitással.

Valótlan hír.

Bécs, szept. 27. (Saját tud. távir.) A »Pol. Corr.« külön kiadása teljesen valótlannak mondja azt a hírt, hogy Ausztria-Magyarország tudatta Görögországgal, hogy a tervezett nemzetközi pénzügyi ellenőrző bizottságba nem küld képviselőt, mivel Ausztria-Magyarország érdekei nem jönnek tekintetbe. Ilyen nyilatkozatot sem hivatalosan, sem bizalmasan nem tettek.

Delegáció és kompromisszum.

Budapest, szeptember 27. (Saj. tud. táv.) A függetlenségi párt a mai értekezletén kimondotta, hogy nem tartja magára kötelezőnek a kompromisszumot, ha a kormányelőbb öszszehívja a delegációt sem mint a kvóta provizorium tárgyában döntene. Ez esetben a párt újra felveszi a harcot.

Csaló igazgató.

Budapest, szeptember. 27. (Saját tud. táv.) A hazai ált. biztosító társulat igazgatósága Rónai Mór ellen a társulat elnöke Kossuth Ferencz család miatt bűnvádi feljelentést tett.

Görög tüntetők.

Budapest, szept. 27. (Saj. tud. táv.) Athénből írják, hogy az Egyetértés-téren délután gyűlést tartottak, amelyen dr. Bella, aki a háborus mozgalmaknak az élén áll és mások lázító beszédeket mondtak. Kiáltások hangzottak: »Zito o polemos!« Egy szónokot, aki beszédében a királyt és a trónörököszt megtámadta a rendőrség leakarta tartóztatni, de az illető a letartóztatás elől elmenekült. Dr. Bello kijelentette, hogy a kamara egybehívásának napján ismét gyűlést fognak tartani. A tüntetők napirendet fogadtak el, amely a királyt és a kormányt arra szólítja fel, hogy haladéktalanul kezdjék meg a háborút. Ezzel szemben Kalamatában egy nagy gyűlés lojális hűségét fejezte ki a király és a kormány iránt és kijelentette, hogy a haza érdekeinek megfelelően fog határozni. A vidéken is mindenütt hasonló hangulat uralkodik. A befolyásos sajtónak békés a hangja. Csak kevesen vannak ez idő szerint a háboru folytatása mellett.

Kathrein felvilágosítása.

Bécs, szeptember 27. (Saj. tud. távirata.) Hir szerint nem felel meg a valóságnak, hogy Kathrein elnököt a többségi pártok nyomása kényszerítette volna a nem német nyelvek használatáról szombaton tett nyilatkozatára. Ellenkezőleg, amikor Kathrein értesült, hogy Dasinszki szembentett nyilatkozatát félreértették, önkényt ajálkozott arra, hogy a háznak az eddigi gyakorlat szerint minden nyelv egyenjoguságát teljesen számba vevő felvilágosítást fog adni.

Köles és zab-termés eredménye.

Budapest szeptember 27. (Saját tud. táv.) Párisból írják. A »Journal Officiel« közli az 1897-iki köles és zabtermés eredményét. Kölessel bevetett terület 883,995 hektár volt (szemben a múlt év 253,877 hektárjával.) A termés eredménye 15,542,210 hektoliter volt (tavaly 16,241,431 hektoliter.) A zabbal bevetett terület 4,043,260 hektoliter volt: tavaly 3,916,286 hektoliter.) A termés eredmény 87, 016, 999, hektoliter, (tavaly 42, 003, 398 hl.

Bányaszerencsétlenség áldozatai.

Budapest, szept. 27. (Saj. tud. táv.) Palermóból írják: A Castell-Terminiben történt bányaszerencsétlenség áldozatainak száma 35-re rug. Köztük több olyan fiatal ember van, akinek a kora 23—25 év között váltakozik.

A kubai felkelés,

Budapest, szept. 27. (Saj. tud. távirata.) Madridból írják. Kubából az a hír érkezett, hogy a spanyolok Viktoria de la Tunasnál ál-

lítólag gözelmét arattak. Egy manillai távirat azt mondja, hogy a legutóbbi 14 napon vívott ütközetekben 62 felkelő és 7 spanyol esett el.

KÖZGAZDASÁG.

Rossz gyümölcstermés a Bihar alján. Már évek óta Rézbánya és vidékéről nagy mennyiségben vásároltak s szállítottak gyümölcsöt, különösen pedig téli (eltetni való) legnemesebb fajtájú almát s papír héjú diót; így ez évben is már igen sok helyről érkezett előre megrendelés, különösen pedig almára; ámde fájdalommal kell jelentenünk, hogy e mostoha évben sem Rézbányán, sem annak vidékén alma termés nem volt s így azt e vidékről ez évben beszerezni semmi áron nem lehet. Csak épp egy-két almát lehet itt-ott látni némelyik fán izlelőül.

Dió az temett, de ez sem annyi, mint az előző években s így drágább is lesz. A diót azonban még csak a jövő hónapban szedik. Körte és szilva termés is van; csak alma nem termett ami e vidék szegény lakóinak eddig legfőbb jövedelmét képezte; mert annak árából szerezte be a télire való betevő falatját, kenyerét. Szóval szomorú évek nézünk elébe.

SZERKESZTŐI POSTA.

Dr. Potássy. Cikkével mindenben egyet értünk, de éppén mert életre való indítványai csak az intézők útján realizálhatók, igen helyes volna, ha a párt hivatalos lapjához küldené be, vagy ha bele egyezik, el küldjük mi. Üdvözlét.

Carolus. Nyomtatásban még nem jelent meg s valószínűleg nem is fog, mert megakarnák venni a tulajdon jogot. Különben lelkes elismerését köszöni a szerző.

Tompa Kálmán. Arad. A tiszteletpéldányt megindítottuk s várjuk az ígért tudósításokat.

NAGYVARADI SZINKOR.

Idénybérlet érvényes. Idénybérlet érvényes. Nagyvárad, 1897. évi szeptember 28-án

Saltarelli Angolle olasz színtársulatával.

FELEMELT HELYÁRAK.

Salvini Gusztáv, a világhírű tragikus felléptével.

A MAKRANCZOS HÖLGY.

Vigjáték.

Kezdeté 7, vége fél 10 órakor.

Holnap szerdán, bérletfolyamban:

Salvini Gusztáv ur felléptével.

ROMEO és JULIA.

Tragédia.

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Olcsó tisztán kezelt

HEGYI BOROK

eladók

50 literen felüli mennyiségben, hektoliterenként 30., 36., 40., 50., és 60 forintért szállítanak 1880-iki egy liter 60 kr., 1883-iki 60 kr., 1885-iki 50 kr., 1886-iki 50 kr., 1887-ik 30 kr., 1888-iki 36 kr.

A hordók előállításai árban számíthatnak és 6 héten belül visszavétetnek a borok után vét mellett szállítanak. A borok tisztaságáról és valódiságáról kezeskedem.

Becsés megrendelésüket kérem,

271 18—0

tisztelettel

Czeplédy Sándor

Zöldfa-Szálloda bérleje.

1897-1898.

Az igen tisztelt vevőközönség szives tudomására hozom, hogy vásárlási utamból visszatérve raktáram a legujabb kész **női- és gyermek-felöltőkkel** valamint **színes és fekete** ruhaszövetekkel dusan van felszerelve és hogy azokat

feltűnő olcsó árban árusítom.

Tisztelettel

FLEGMAN ÁRMIN

Nagyvárad, Zöldfa-utca elején.

224-23-50

Aurora legujabb gallérformájú őszi felöltő	—	6 frttól kezdve.
Niobe közönséges őszi gallér	— — —	1 frttól „
Dora jó őszi kabát	— — —	4 frttól „
Jambó finom posztó télikabát szövet bélés	—	9 frttól „
Krull jó bolyhos télikabát szövet bélés	—	6.25 „
Corsó legelegánsabb télikabát szövet bélés	—	11 frttól „
Carla gyönyörű szőrme gallér	— — —	9.50 „
Carla hosszú szőrme gallér	— — —	18 frttól „
Brünn jó őszi szövet duplaszéles	—	22 krtól „
Trylbi legujabb 120 széles divatszövet	—	65 krtól „
Jászay kitűnő 120 széles női posztók	—	70 krtól „
Házi vászon női fehérneműnek való 1 vég	—	6.85 kr
Creas vászon női fehérneműnek való 1 vég	—	4.40 kr
Junó vászon mindenre alkalmas 1 vég	—	2.70 kr
Polgár vászon legjobb ami létezik lepedő és lábra- valónak való $\frac{9}{8}$ széles egy vég 30 rőf	—	5.90 kr

Szőnyeg, paplan, matrác, függöny, berliner kendők, posztó kendők, női és férfi kész fehérneműek, **verseny nélküli olcsó árban.**

➡ **Mérték utáni szövetruhák már 15 frttól kezdve.** ➡